Dosarul nr. 2-25046565-05-2a-04082025

Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Alexei Rusacov

CURTEA DE APEL SUD, SEDIUL CAHUL

D E C I Z I E
În numele Legii

24 noiembrie 2025 **municipiul Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată **Vitalie MOVILĂ**
Judecătorii **Evgheni BANCOV și Inga GORLENCO**
Grefier **Margarita Flocea**

a examinat în ședință publică, în ordine de apel, apelul declarat de către avocatul Dumitran Ignat în interesele Tatianei Ungureanu împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 mai 2025, examinată în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ungureanu Tatiana împotriva lui Ungureanu Mihail privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copil minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Asupra cererii de apel, în baza materialelor și actelor dosarului cât și argumentelor prezentate în ședința de judecată, Completul de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Circumstanțe de fapt ale cauzei.

La data de 07 aprilie 2025, reclamanta Ungureanu Tatiana prin intermediul avocatului Dumitran Ignat a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central cerere de chemare în judecată împotriva lui Ungureanu Mihail, prin care a solicitat:

- admiterea cererii de modificare a cuantumului pensiei alimentare în sensul majorării;
- modificarea cuantumului pensiei de întreținere, stabilite anterior prin hotărârea instanței de judecată din 06 iulie 2022, majorând de la 1300 lei până la 2700 lei lunar;
- încasarea de la Ungureanu Mihail în beneficiul lui Ungureanu Tatiana, pensiei pentru întreținerea copilului minor *****, născută la *****, IDNP *****, în mărime fixă de 2700 lei, din salariu sau alte venituri, încasate lunar, începând cu data depunerii cererii de majorare, până la atingerea majoratului copilului minor;
- încasarea de la Ungureanu Mihail cheltuielilor de judecată sub formă de taxa de timbru în sumă de 200 lei și cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 06 iulie 2022, Judecătoria Cahul, sediul Central a examinat cauza civilă la acțiunea înaintată de Ungureanu Tatiana împotriva lui Ungureanu Mihail privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată și acțiunea

reconvențională înaintată de Ungureanu Mihail către Ungureanu Tatiana, cu privire la determinarea domiciliului copilului minor comun.

Examinând cauza, instanța de judecată a hotărât admiterea acțiunii înaintate de Ungureanu Tatiana împotriva lui Ungureanu Mihail privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, determinarea domiciliului minor și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a desfăcut căsătoria dintre Ungureanu Tatiana și Ungureanu Mihail, încheiată la data de 18 martie 2019, la Primăria satului Răciula, raionul Călărași, înregistrată sub nr. 5. S-a determinat domiciliul copilului minor *****, născută la *****, IDNP *****, cu mama Ungureanu Tatiana născută la *****. S-a încasat de la Ungureanu Mihail în beneficiul lui Ungureanu Tatiana, pensia pentru întreținerea copilului minor *****, născută la *****, IDNP *****, în mărime fixă de 1300 lei, din salariu sau din alte venituri, încasate lunar, începând cu data depunerii acțiunii 20 septembrie 2021, până la atingerea majoratului copilului minor.

Susține că, luând în considerație că conform ultimei informații prezentate de Biroul Național de Statistica al Republicii Moldova, cheltuielile de consum ale populației după destinația cheltuielilor, numărul de copii în gospodărie, reprezintă pe anii 2019-2023, suma de 5 402,70 lei lunar pentru un copil, suma de 1300 lei stabilită de instanța de judecată nu este suficientă pentru întreținerea copilului minor de vârsta de 12 ani, circumstanță ce a determinat reclamanta să se adreseze cu această cerere de chemare în judecată.

Susține că, pârâtul de mulți ani activează peste hotarele țării în Irlanda și are un venit săptămânal de 750 Euro, însă faptul respectiv nu poate fi probat, deoarece reclamanta nu are acces la baza de date de la locul de lucru al pârâtului.

Invocă că, conform art. 110 din Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

Totodată, în temeiul art. art. 82, 94 și 96 din Cod de procedură civilă, a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 mai 2025, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Ungureanu Tatiana împotriva lui Ungureanu Mihail privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

S-a majorat cuantumul pensiei de întreținere, încasat de la Ungureanu Mihail în beneficiul lui Ungureanu Tatiana pentru întreținerea copilului minor *****, născută la *****, din suma de 1300 lei lunar, stabilită prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 iulie 2022, în formă bănească fixă în cuantum de 2000 lei lunar, începând cu 07 aprilie 2025 și până la atingerea majoratului de către copil.

S-a încasat de la Ungureanu Mihail în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 385,96 lei, de la plata căreia reclamanta a fost scutită la depunerea cererii de chemare în judecată.

S-a încasat de la Ungureanu Mihail în beneficiul lui Ungureanu Tatiana, cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, compuse din taxa de timbru în mărime de 100 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2500 lei, în total suma de 2600 lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Cerere de apel depusă de avocatul Dumitran Ignat în interesele lui Ungureanu Tatiana.

La data de 12 iunie 2025, avocatul Dumitran Ignat în interesele lui Ungureanu Tatiana a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacord cu hotărârea pronunțată.

Ulterior, la data de 04 august 2025, avocatul Dumitran Ignat în interesele lui Ungureanu Tatiana a prezentat cerere de apel motivată, prin care a solicitat: casarea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 mai 2025, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Ungureanu Tatiana împotriva lui Ungureanu Mihail privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor să fie admisă integral, cu încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei și taxa de timbru în sumă de 200 lei; încasarea taxei de timbru achitată pentru procedura de apel.

În motivarea apelului s-a invocat că, nu este de acord cu hotărârea primei instanțe și consideră că acțiunea urma să fie admisă integral, din următoarele considerente.

Susține că, părintele care locuiește împreună cu copilul minor adică mama, este îndreptățită să facă uz de prevederile legii privind modificarea pensiei de întreținere, indiferent de modalitatea prin care a fost stabilită aceasta, astfel că hotărârea instanței de judecată privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor din 06 iulie 2022, a corespuns situației materiale și financiare a părților în data respectivă, dar situația financiară a părților s-a modificat între timp.

Totodată consideră că, urmează să fie luată în considerație și schimbarea situației economice în țară, sub aspect de cuantificare a minimului de consum și creștere a prețurilor, care influențează direct posibilitatea de întreținere a copiilor și de asigurare/păstrare a unui nivel de trai corespunzător pentru minori.

Susține că, instanța de fond a ținut cont de informație prezentată de Biroul Național de Statistică, conform căreia minimul de existență pe țară stabilit pentru anul 2024 pentru un copil de vârsta de la 7 până la 17 ani constituie 3 281,07 lei. Chiar și în baza unei observații obișnuite se poate de stabilit că, minimul de existență actual a crescut în raport cu cel din anul 2022.

Instanța de fond a constatat că, potrivit art. 2 din Legea nr. 152 din 05 iulie 2022 cu privire la minimul de existență, minim de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului.

Potrivit art. 3 din aceeași Lege, mărime minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației, mărime primelor și contribuțiilor obligatorii.

Instanța de fond a constatat că, în Legea nr. 152 din 05 iulie 2012 privind minimul de existență, minimul de existență acoperă costuri fundamentale pentru bunuri și servicii esențiale. Însă, pentru întreținerea unui copil minor, există unele necesități suplimentare care nu sunt incluse direct în aceste prevederi, dar sunt esențiale pentru dezvoltarea sănătoasă și educația copilului. Printre acestea se regăsesc: costurile pentru educație – rechizitele manuale, activități extra curriculare și posibile contribuții la instituțiile de învățământ: îngrijirea sănătății specifice copilului – cum ar fi consultații medicale specializate sau proceduri medicale care nu sunt întotdeauna acoperite de sistemul public de sănătate și cheltuieli de recreere și dezvoltare – participarea la activități culturale, sportive sau recreative, necesare dezvoltării copilului dincolo de minimul de supraviețuire; costuri suplimentare pentru locuință și întreținere – în funcție de particularitățile copilului, pot apărea nevoi adiționale pentru asigurarea unui spațiu adecvat pentru creșterea sa, care urmează a fi amenajat corespunzător.

Instanța de fond a reținut că, aceste cheltuieli suplimentare sunt necesare pentru a oferi o calitate a vieții corespunzătoare și a susține dezvoltarea armonioasă a copilului minor, depășind sfera strictă a minimului de existență economic definit. De altfel, minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerii viabilității omului, iar informația Biroului Național de Statistică în acest sens, este doar cu titlu de informare și nu una obligatorie. Susține că, un copil are nevoie și dreptul să beneficieze de o creștere în condiții care să asigure dezvoltare fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod deplin, iar condițiile se asigură de către părinții. Pe de altă parte stabilirea pensiei pentru întreținerea copilului minor, reieșind din minimul de existență, vine în contradicție cu Convenția cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, potrivit căreia, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Respectiv instanța a ținut cont de faptul că, suma pensiei de întreținere a copilului minor trebuie să fie reală și necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte.

Invocă că, prima instanță nu a motivat de ce nu este posibil de a lua în considerație ultima informație eliberată de Biroul Național de Statistică, unde este indicat că cheltuielile de consum ale populației după destinația cheltuielilor, numărul de copii în gospodărie, reprezintă pe anii 2019-2023, suma de 5 402,70 lei lunar pentru un copil.

Totodată, instanța de fond a indicat că, reprezentantul pârâtului avocatul Chiriacov Grigore în ședința de judecată a declarat că recunoaște acțiunea parțial și că Ungureanu Mihail este de acord să plătească pensia de întreținere pentru copilul minor, însă acesta din motivul că nu are loc de muncă permanent este nevoit să activeze ocazional și nu dispune de surse de a se întreține pe sine însuși. Însă, reprezentantul pârâtului nu a participat în ședința de judecată, iar instanța de fond posibil a avut în vedere poziția din referința prezentată.

Consideră că, aceste afirmații nu sunt probate, iar din informațiile care deține reclamanta, Ungureanu Mihail lucrează legal peste hotare și are un venit destul de bun, însă nu poate să probeze acest fapt deoarece nu are acces la informațiile cu privire la venitul lunar.

În drept, apelul este întemeiat pe prevederile art. art. 385, 386 Cod de procedură civilă.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Completul de judecată constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost pronunțată la data de 29 mai 2025, cu participarea reprezentantului lui Ungureanu Mihail – avocatul Chiriacov Grigore.

Cerere de apel a fost depusă de reprezentantul lui Ungureanu Tatiana, avocatul Dumitran Ignat la data de 12 iunie 2025, din ce rezultă că termenul legal de declarare a apelului a fost respectat.

Argumentele participanților la proces.

Cauza a fost examinată în lipsa participanților la proces, care au fost legal citați, însă nu s-au prezentat și nu au comunicat cauza neprezentării, cu excepția reprezentantului intimatului Ungureanu Mihail – avocatul Chiriacov Grigore care a depus referința asupra apelului declarat solicitând respingerea acestuia.

Potrivit referinței a invocat că, conform datelor Biroului Național de Statistică în anul 2024 minimul de existență mediu pe țară stabilit pentru categoria copii în vârsta de la 7 la 17 ani, este de 3281,70 lei.

Luând în considerație că, părinții au obligații egale față de copil, inclusiv și obligații egale de întreținere, părțile ar trebui să contribuie la întreținerea copilului minor în sumă de 1640,85lei fiecare. La rândul său, intimatul Ungureanu Mihail este de acord să achite suma de 2000 lei lunar, așa cum și a hotărât prima instanță, faptul care nu a fost luat în considerație de apelanta, care în prezent locuiește în localitate rurală și dispune de posibilități suplimentare la întreținerea copilului.

Totodată a menționat că, intimatul Ungureanu Mihail achită pensie de întreținere pentru un alt copil minor din altă căsătorie, faptul care este cunoscut apelantei Ungureanu Tatiana.

Totodată, a solicitat examinarea cauzei în lipsa intimatului Ungureanu Mihail și a sa.

Conform art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, *neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.*

Fiind în prezența datelor de respectare a citării legale a părților, ținând cont de cererea reprezentantului intimatului Ungureanu Mihail, avocatul Chiriacov Grigore privind examinarea cauzei în lipsa, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa părților.

Aprecierea instanței de apel.

Examinând materialele cauzei, Completul de judecată consideră necesar de a admite apelul declarat, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea compensării cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de timbru, cu emiterea în această parte unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 373 alin. alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.*

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.*

Conform art. 386 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, *hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.*

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată*

Iar potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.*

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Potrivit art. 6 CEDO, instanței judecătorești îi este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art. 6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

În conformitate cu art. 130 alin. (1), (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.*

Examinând lucrările și materialele dosarului Completul de judecată constată că, potrivit copiei certificatului de naștere anexat la materialele dosarului, părinții copilului minor, ***** născută la *****, sunt mama – Ungureanu Tatiana și tata – Ungureanu Mihail /f.d. 7/.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 iulie 2022, printre altele s-a hotărât admiterea acțiunii înaintate de Ungureanu Tatiana împotriva lui Ungureanu Mihail privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și s-a încasat de la Ungureanu Mihail în beneficiul lui Ungureanu Tatiana, pensia pentru întreținerea copilului minor ***** născută la *****, IDNP *****, în mărime fixă de 1300 lei, din salariu sau alte venituri, încasate lunar, începând cu data depunerii acțiunii 20 septembrie 2021, până la atingerea majoratului copilului minor. /f.d. 6/.

Ulterior, la data de 07 aprilie 2025, reclamanta Ungureanu Tatiana a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central cerere de chemare în judecată împotriva lui Ungureanu Mihail, prin care a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere, stabilite anterior prin hotărârea instanței de judecată din 06 iulie 2022, majorând de la 1300 lei până la 2700 lei lunar.

Completul de judecată constată că prima instanță corect a determinat că speței în cauză sunt aplicabile prevederile din legislația familiei, care reglementează obligația de întreținere a copiilor minori de către părinți.

În conformitate cu art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, *familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat şi femeie, pe egalitatea lor în drepturi şi pe dreptul şi îndatorirea părinților de a asigura creşterea, educația şi instruirea copiilor.*

În conformitate cu art. 58 alin. (1) Codul familiei, *părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.*

Conform art. 74 alin. (1) Codul familiei, *părinții sânt obligați să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.*

Potrivit art.75 alin.(1) Codul familiei, *pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulți copii.* Totodată, în accepțiunea art.75 alin.(2) Cod familiei, *cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinților, de alte circumstanțe importante.*

Starea materială reprezintă situația socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex.: capacitatea de muncă, studiile etc.).

Starea familială definește conjunctura și relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie. Cu titlu exemplificativ, remarcăm următoarele aspecte intrinseci, care influențează per ansamblu starea familiei, a cărei listă nu este una exhaustivă, și anume, numărul copiilor și persoanelor aflate la întreținere.

Sintagma alte circumstanțe importante, stipulate la finalul normei disputate, extinde sfera de aplicare a art.75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra (ex: chestiuni de ordin medical).

Norma cuprinsă la art. 76 Codul familiei prevede că, *în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.*

Sursele de SoftLow, și anume, art.3 alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului adoptată la 20 noiembrie 1989 la New York, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, consacră că *în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități*

administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

De asemenea, în virtutea art. 18 alin. (1) al aceleiași Convenții, *statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.*

Totodată, instanțele de judecată urmează să țină cont de principiul interesului superior al copilului, consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relație de căsătorie, precum și de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Corespunzător, art. 11 al Legii privind drepturile copilului din 30 noiembrie 2023, în vigoare din 21 decembrie 2023 stabilește că, copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Părinților sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiții de viață pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului. Statul acordă, în limita mijloacelor financiare disponibile, sprijin financiar reprezentanților legali/responsabililor legali ai copiilor pentru creșterea și educația acestora, de asemenea garantează stabilirea și achitarea prestațiilor în cuantumul corespunzător, astfel încât să fie asigurată bunăstarea fiecărui copil.

Completul de judecată constată că, reieșind din hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 iulie 2022, pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor ***** de la intimatul Ungureanu Mihail, s-a stabilit în sumă bănească fixă în mărime de 1 300 lei lunar.

Prin cererea depusă la data de 07 aprilie 2025, reclamanta solicită majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor de la 1300 lei la suma de 2 700 lei lunar.

Completul de judecată constată că, deși apelanta Ungureanu Tatiana și reprezentantul acesteia în apelul declarat, precum și în cadrul examinării cauzei în prima instanță, au comunicat că intimatul Ungureanu Mihail este angajat oficial în câmpul muncii peste hotare, totuși, ulterior, au adus la cunoștință instanței că nu dețin informații cu privire la salariul acestuia, motiv din care Completul de judecată consideră că prima instanță corect a aplicat în speță prevederile art. 76 alin. (2) din Codul familiei, care reglementează încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, coroborând cu prevederile art. 110 din Codul familiei și a stabilit cuantumul pensiei de întreținere în mărime de 2 000 lei.

Pentru a decide astfel, prima instanță a constat că, pensia de întreținere stabilită de Judecătoria Cahul, sediul Central la 06 iulie 2022, la moment nu este echitabilă deoarece necesitățile specifice vârstei copilului reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere şi aduce atingere gravă drepturilor și intereselor copilului minor, motiv din care a considerat oportun de a modifica cuantumul pensiei de întreținere însă nu în cuantumul solicitat de reclamantă.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Completul de judecată consideră că concluzia instanței de fond este una corectă.

În contextul pretențiilor deduse judecații Completul de judecată reiterează prevederile art.110 din Codul familiei, care prevede că, *în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare şi alte*

circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

Totodată, pentru valorificarea dreptului de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere, părintele urmează să probeze schimbarea stării materiale sau a celei familiale, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina respectivă aparținând în exclusivitate instanței competente să o examineze.

Astfel, instanța de apel reține că prin cererea de chemare în judecată înaintată reclamanta/apelanta invocă că în prezent situația financiară s-a schimbat, la moment pensia de întreține în suma de 1300 lei stabilită prin hotărârea judecătorească din 06 iulie 2022 este insuficientă pentru a acoperi cheltuielile pentru îngrijirea și educația copilului.

Potrivit art.254 alin.(5) Codul de procedură civilă, *dacă pârâtul este obligat, prin hotărâre definitivă, să efectueze plăți periodice şi dacă se schimbă circumstanțele care influențează determinarea cuantumului obligațiilor de plată sau durata lor, fiecare parte este în drept să depună o nouă cerere în judecată şi să solicite schimbarea cuantumului obligațiilor de plată sau a termenului lor, înaintând o nouă acțiune.*

Astfel, la modificarea cuantumului pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanța de judecată urmează să ţină cont de starea materială şi familială a părţilor, precum şi se va ţine cont şi de faptul, că la materialele cauzei lipsesc careva date privind veniturile pârâtului sau încadrarea oficială în câmpul muncii a acestuia.

Este de notat faptul că deși de dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere pot beneficia, în egală măsură, ambii părinți, în dependență de starea materială şi familială a acestora, fiind suficientă în acest sens, întrunirea cel puțin a uneia din aceste ipoteze, totuși schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina aprecierii respective aparținând în exclusivitate instanței competente să o examineze.

Mai mult ca atât, modificarea (micșorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreținere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul părintelui obligat la plata pensiei de întreținere, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă și echitabilă, determinată în exclusivitate de instanța de judecată, a cărei discreție decizională nu trebuie să depășească cadrul legal pertinent.

În acest context, se reține că hotărârea indicată supra a fost adoptată în anul 2022, adică cu trei ani în urmă şi de atunci pînă în prezent copilul minor a avansat în vîrstă. Reieșind din această stare de fapt, este evident că necesitățile de întreținere a acestea s-au majorat, fapt ce generează surse suplimentare de întreținere, comparativ cu situația existentă în anul 2022.

Or, părinții sunt obligați de a contribui, în egală măsură, la întreținerea copiilor minori, ori copilul a crescut, necesitățile de întreținere a acestuia s-au majorat, fapt ce generează surse suplimentare de întreținere, care ar corespunde cel puțin cu minimul de existență a acestora.

Obiectul obligației de întreținere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuință, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar şi mijloace necesare pentru creșterea, educarea, şi pregătirea profesională a copiilor. întreținerea se acordă nu numai din câștigul din munca în sensul comun, dar şi din alte mijloace ale debitorului obligației de întreținere, tocmai în virtutea principiului potrivit căruia întreținerea se datorează în dependență de nevoile celui care o cere, dar şi cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

Totodată, datele Biroului Național de Statistică privind minimul de existență a copilului minor, nu constituie o normă legală imperativă de la care nu se permite derogare ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanță importantă de raportare, ca cuantum/nivel minim de la care instanța de judecată pornește în stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, ori, prin prisma

prevederilor art.18 din Legea privind drepturile copilului, pct. 18 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului părinții au obligația de a asigura întreținerea copiilor minori, întreținere materializată nu numai prin asigurarea minimului de existență a copilului minor ci a unui nivel de trai suficient dezvoltării fizice şi psihice a copilului minor.

În acord cu concluziile expuse mai sus, luând în considerare că, potrivit legislației în domeniu, părinții trebuie în măsură egală să contribuie la întreținerea materială a copiilor minori, concluzia primei instanțe cu privire la admiterea parțială a cererii de chemare în judecată cu privire la modificarea cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor stabilită prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 iulie 2022, în sensul majorării acesteia, prin stabilirea în sarcina lui Ungureanu Mihail a obligației lunare de achitare a pensiei de întreținere a minorului în mărime de 2 000 lei, lunar, până la atingerea majoratului de către copilul minor, este corectă.

Or, reclamanta Ungureanu Tatiana nu a prezentat probe pertinente şi suficiente care ar confirma schimbarea esențială a situației existente la momentul emiterii hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 iulie 2022 prin care a fost dispusă încasarea pensiei pentru întreținerea a copilului minor în mărime de 1300 lei și nu a argumentat necesitatea de a fi încasată pensia de întreținere anume în cuantumul de 2 700 lei.

În conformitate cu prevederile art.118 CPC, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Respectiv, în accepțiunea instanței de apel realizarea unui drept nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceea ce privește respectarea sarcinii probațiunii, or reclamanta prin prisma raționamentului instituit la art.118 alin.(1) CPC urmează să demonstreze temeinicia acestuia, iar la caz Ungureanu Tatiana nu a realizat deplin această sarcină legală.

Din aceste motive Completul de judecată ajunge la concluzia că instanța de fond întemeiat a admis parțial cerințele reclamantei Ungureanu Tatiana privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru minorul ***** născută la *****, stabilind suma de 2000 lei care este suficientă pentru întreținerea unui copil luând în vedere necesitățile copilului pe lângă minimul de existență, cheltuieli legate de frecventarea instituției preșcolare, pentru procurarea hainelor, cheltuieli necesare creșterii şi evoluării echilibrate a copilului.

Argument apelantei precum că, instanța de fond nu a ținut cont de datele Biroului Național de Statistică pentru anii 2019-2023 potrivit cărora acest minim constituie 5 402,70 lei este neîntemeiat deoarece aceste date statistice sunt pentru categoria pentru copii din mediul urban, situație care nu este relevantă pentru fondul cauzei, la caz fiind pertinentă proba materială informația prezentată de Biroul Național de Statistică pentru anul 2024 cu privire la minimul de existență pentru copii în vârsta de la 7 până la 17 ani în localitățile rurale, care constituie 3281,70 lei.

Prin urmare, Completul de judecată consideră că prima instanță la determinarea majorării cuantumului pensiei de întreținere a ținut cont de informația prezentată de Biroul Național de Statistică pentru anul 2024 și de interesul superior al copilului și a elucidat toate circumstanțele importante referitor la cuantumul pensiei de întreținere stabilit și argumentele din apelul declarat privind soluționarea eronată de către instanța de fond a acestei pretenții sunt neîntemeiate.

Cu privire la repartizarea cheltuielilor de judecată, Completul de judecată reține următoare situație de fapt și de drept.

Conform art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.*

Conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.*

Completul de judecată consideră că, prima instanță corect a stabilit încasarea din contul lui Ungureanu Mihail în contul lui Ungureanu Tatiana a taxei de stat în sumă de 385,96 lei, reieșind din pretențiile admise.

Însă, prima instanță greșit a hotărât asupra încasării taxei de timbru în sumă de 100 lei, reieșind din faptul că acțiunea formulată a fost admisă parțial.

În conformitate cu art. 2 alin. (1), (4) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, *taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac. Taxa de timbru constituie 200 de lei.*

Respectiv, prevederile imperative ale legii stabilesc că taxa de timbru este o sumă fixă stabilită de lege, și mărimea acesteia nu este influențată de faptul dacă pretențiile din acțiune au fost admise integral sau parțial.

Completul de judecată invocă că, taxa de timbru reprezintă o plată pentru intentarea unui proces judiciar și este o sumă fixă, indiferent de valoarea acțiunii invocată, precum și nu este legată de faptul dacă acțiunea a fost admisă integral sau parțial. De asemenea, taxa de timbru nu depinde de cuantumul în care s-a solicitat majorarea pensiei de întreținere a copilului minor nefiind nici o proporționalitate între taxa de timbru și valoarea acțiunii.

Prin urmare, Completul de judecată consideră eronate constatările instanței de fond că la caz taxa de timbru urmează să fie încasată ținând cont de prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă reieșind din proporționalitatea pretențiilor admise, deoarece contravine prevederilor legale.

Prin urmare, Completul de judecată consideră că urmează să fie încasată de la Ungureanu Mihail în beneficiul lui Ungureanu Tatiana suma de 200 lei cu titlu de taxa de timbru, achitată pentru examinarea cauzei civile în prima instanță.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.*

Completul de judecată consideră că, reieșind din criteriile de apreciere a cuantumului cheltuielilor de asistență juridică, prima instanță corect a constatat că suma de 2500 lei este una reală și rezonabilă.

Or, la caz, cauza civilă nu ține de complexitatea înaltă, fiind soluționată în termen scurt în două ședințe de judecată, din care avocatul Dumitran Ignat a participat doar în singura ședință de judecată. Prin urmare, pretenția de încasare a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei este una prematură, or, nici nu a fost prezentat raportul detaliat de activitate efectuată de avocat, în justificarea sumei solicitate.

În baza materialelor și actelor dosarului, conducându-se de prevederile art. art. 385 lit. c) 390 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se admite, apelul declarat de către avocatul Dumitran Ignat în interesele Tatianei Ungureanu împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 mai 2025.

Se casează parțial, sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 mai 2025, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ungureanu Tatiana împotriva lui Ungureanu Mihail, privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea compensării cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de timbru, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte după cum urmează.

Se încasează de la Ungureanu Mihail în beneficiul Tatianei Ungureanu, taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 mai 2025 se menține.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președinte de ședință, judecător	**Judecător**	**Judecător**
Vitalie MOVILĂ	**Evgheni BANCOV**	**Inga GORLENCO**